

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Om Begrebet Ironi

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 1", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 1*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1997 , s. I. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-bi-txt-shoot-id3850777c-15d2-4240-86c5-f61bbe0a27b1.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 1

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Til ligesaa *abstrakte Resultater* komme vi, naar vi gennem de *øvrige Beviser* arbeide os hen til den for disse til Grund liggende Anskuelse af Sjælens Væsen. – Det *Ikke-Sammensatte* kan ikke opløses og forgaae. Det *Sammensatte* derimod hører det til at opløses paa samme Maade, som det er sammensat. Da nu Sjælen hører til det *Ikke-Sammensatte*, saa følger deraf, at den ikke kan opløses. Dog denne hele Tankebevægelse er aldeles tilsyneladende, da det egentlig er Tautologiens holdningsløse Grund, den bevæger sig paa. Vi maae derfor følge Socrates, naar han oplyser Analogierne. Det *Usammensatte* er det, der altid forholder sig paa den samme Maade. Hiint Væsen selv, siger han (Pag. 44), hvilket vi i vore Spørgsmaal og Svar tilskrive egentlig Væren, forholder det sig vel altid paa samme Maade eller snart saaledes snart anderledes? Det i og for sig selv Lige, Skjønne og Alt, hvad der har egentlig Væren, kan det nogensinde undergaae nogensomhelst Forandring? »Disse Ting ere altid sig selv lige, ere formløse og kunne ikke sees.« Sjælen har nu størst Lighed med det Guddommelige, Udødelige, Fornuftige, Eensartede, Uopløselige og altid paa een og samme Maade sig Forholdende, Legemet derimod har størst Lighed med det Menneskelige, Dødelige, Ufornuftige, Mangeartede, Opløselige og aldrig paa samme Maade sig Forholdende (Pag. 47). Men her ere vi altsaa komne til en *ligesaa abstract* Opfattelse af Sjælens Existent og dens Forhold til Legemet. Denne Betragtning gjør sig nemlig ingenlunde skyldig i paa en materiel Maade at anvise Sjælen en bestemt Plads i Legemet, men den overseer paa den anden Side ogsaa aldeles Sjælens Forhold til Legemet, og istedetfor at lade Sjælen frit røre sig i det af den selv producerede Legeme, er den idelig ifærd med at liste sig ud af Legemet. Det Billede, som Kebes senere benytter til en Indvending mod Sjælens Udødelighed, forsaavidt man udleder samme af den Betragtning, at da Legemet, der dog er det Svagere, vedblev, ogsaa Sjælen, der er det Stærkere, maatte vedblive, at det nemlig er, som om Nogen vilde føre den Tale om en gammel Væver, som var død: Manden er ikke død, men maa vistnok være etsteds, og som Beviis derpaa vilde fremføre, at den Klædning han havde paa, og som han selv havde vævet, var uskadt og ikke tilintetgjort (Pag. 61), dette Billede, siger jeg, vilde, rigtigt benyttet, idet man udhævede det Sindrige i at sammenligne Sjælen med en Væver, allerede lede til langt konkretere Forestillinger. At Sjælen ikke er sammensat, det kan man gjerne indrømme, men saalænge der ikke er givet nøiagtigere Svar paa det Spørgsmaal, i hvilken Forstand den ikke er sammensat, og hvorvidt den dog i en anden Forstand er et Indbegreb af Bestemmelser, bliver naturligviis den Bestemmelse *aldeles negativ*, og dens Udødelighed ligesaa langweilig som det evige Eetall.